

सहकारी साखर कारखान्यांना राज्य
शासनामार्फत शासन हमी देण्याबाबतच्या
प्रस्तावांच्या अनुषंगाने आर्थिक छाननी समिती,
मा. मंत्रिमंडळ उपसमिती व धोरण ठरविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सहकार पणन व वस्त्रोदयोग विभाग,
शासन निर्णय क्र.ससाका-२०१९/प्र.क्र.१६१/३-स
मंत्रालय, सहावा मजला, विस्तार इमारत,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२
दि. ०२ मार्च २०२०

संदर्भ :- १. मा. मंत्रीमंडळाचे दि. १४.१२.२०१९ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

सहकारी साखर कारखान्यांना बँकांकडून त्यांच्या आर्थिक परिस्थितीमुळे कर्ज मिळण्यास अडचणी येत असल्याने सदर कारखाने राज्य शासनाकडे अल्पमुदत तसेच मध्यम मुदत कर्जास शासन हमी देण्याबाबतचे प्रस्ताव सादर करतात. तथापि, आर्थिक अनियमिततेमुळे तसेच अन्य कारणांमुळे सहकारी साखर कारखान्यांनी विहित मुदतीत कर्जाची परतफेड न केल्यामुळे यापूर्वी राज्य शासनाने सहकारी साखर कारखाने व सुतगिरण्या यांना दिलेल्या शासन हमी बाबत मा. सर्वोच्च न्यायालयाने सिहिल अपिल क्र. ३४४५/२०११ मध्ये दिलेल्या आदेशानुसार राज्य शासनास थकहमीपोटी रक्कम रु. १०४९.४१ कोटी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस अदा करावे लागले आहेत. तसेच थकहमीपोटीची रक्कम देण्याबाबत राज्य शासनाविरुद्ध काही दावे न्यायालयात प्रलंबित आहेत. अशा प्रकरणात शासनावर पडलेला वित्तीय भार विचारात घेता सहकारी साखर कारखान्यांच्या थकहमीच्या तसेच वित्तीय सहाय्य देण्याच्या प्रस्तावांच्या अनुषंगाने आर्थिक बाबीची छाननी करण्यासाठी तसेच त्यावर निर्णय घेण्यासाठी सर्वसमावेशक धोरण निश्चित करणे गरजेचे आहे. या अनुषंगाने राज्य शासनामार्फत सहकारी साखर कारखान्यांना कर्ज घेण्यासाठी द्यावयाची शासन हमी तसेच वित्तीय सहाय्य देण्याबाबतच्या धोरणास मा. मंत्रीमंडळाच्या दि. १४.१२.२०१९ च्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

०१. सहकारी साखर कारखान्यांना राज्य शासनामार्फत शासन हमी तसेच वित्तीय सहाय्य देण्यासाठीची साखर कारखान्याकडून वेळोवेळी प्राप्त होणारी मागणी पाहता सदर शासन हमी व अर्थसहाय्य मिळणेबाबतच्या प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावाची आर्थिक छाननीसाठी शिफारशीचे निकष ठरविण्यासाठी तसेच आर्थिक छाननी करण्याकरिता साखर आयुक्त, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली आर्थिक छाननी समिती स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. या समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहील.

आर्थिक छाननी समितीची रचना

१. साखर आयुक्त महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अध्यक्ष
२. नाबार्ड यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
३. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी किंवा कारखान्यांची लिड बँक	सदस्य
४. साखर संचालक, (अर्थ) साखर आयुक्तालय, म.रा.पुणे	सदस्य सचिव

वरील समितीसमोर प्रस्ताव सादर करण्यासाठी साखर कारखान्यांनी आर्थिक माहितीसह सविस्तर प्रस्ताव संबंधित प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) यांच्याकडे पाठवावा. प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) यांनी प्रस्तावाची सखोल छाननी करून त्यांचे सुरूपष्ट अभिप्रायसह साखर आयुक्त यांच्याकडे प्रस्ताव सादर करावा.

०२. आर्थिक छाननी समितीमध्ये याव्यतिरिक्त इतर सदस्यांना आमंत्रित करावयाचे अधिकार साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्रदान करण्यात येत आहेत. छाननी समितीने सदर कारखान्यास शासन हमी मंजूर केल्यास अथवा वित्तीय सहाय्य केल्यास सदर कर्जाची परतफेड सदर कारखाना करू शकतो किंवा कसे याबाबत अभ्यास करून स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह मंत्रीमंडळ उपसमितीस शिफारस करावी.

०३. आर्थिक छाननी समितीने शिफारस करतांना खालील आर्थिक निकषांबाबतची सर्व माहिती मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या निर्दर्शनास आणावी :-

१. कारखान्याचे नक्त मूल्य.
२. कारखान्यांचा संचित नफा/ तोटा.
३. कारखान्यांना यापूर्वी राज्य शासनाकडून देण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची येणेबाकी/ थकबाकी बाबतची माहिती
४. कारखान्यांना यापूर्वी देण्यात आलेली शासन थकहमी आवाहनित झालेली असल्यास त्याबाबतची माहिती.
५. कारखान्याकडे इतर बँका आणि वित्तीय संस्था यांचेकडून घेण्यात आलेले इतर कर्ज खाते NPA मध्ये आहे का याबाबतची माहिती.

०४. आर्थिक समितीने छाननी करून सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने मा. मंत्रीमंडळाच्या निर्णयार्थ प्रस्ताव सादर करण्यास्तव शिफारस करण्यासाठी खालीलप्रमाणे मंत्रीमंडळ उपसमिती स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. या समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहील.

मंत्रीमंडळ उपसमितीची रचना :-

१. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त)	अध्यक्ष
२. मा.मंत्री (सहकार)	सदस्य
३. मा. राज्यमंत्री (सहकार)	सदस्य
४. मा. साखर आयुक्त	सदस्य सचिव

०५. सदर मंत्रिमंडळ उपसमिती खालील ५ आर्थिक निकषांची पूर्तता होत आहे किंवा कसे याची छाननी करून सदर कारखाना निकषांची पूर्तता करीत असून अल्प मुदत/ मध्यम मुदत वित्तीय सहाय्यांसाठी / शासन हमीसाठी पात्र आहे याबाबत मंत्रीमंडळास शिफारस करील:-

- (१) ज्या कारखान्याचे नक्त मूल्य अधिक आहे.
- (२) ज्या कारखान्याचे संचित तोटे नाही.
- (३) ज्या कारखान्यांना यापूर्वी राज्य शासनाकडून देण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची येणेबाकी/ थकबाकी निरंक आहे.
- (४) ज्या कारखान्यांना यापूर्वी देण्यात आलेल्या शासन थकहमी आवाहनित झालेली नाही.
- (५) ज्या कारखान्याकडे इतर बँका आणि वित्तीय संस्था यांचेकडून घेण्यात आलेले इतर कर्ज खाते NPA मध्ये नाही.

०६. आर्थिक निकषांची पूर्तता करणाऱ्या कारखान्यास खालील अटी व शर्तीची पूर्तता करणे आवश्यक राहील.

१. बँकेने मंजूर केलेल्या कर्जाच्या कालावधीमध्ये संपूर्ण कर्ज वसूल होईल इतक्या मर्यादेचे टँगीग करून मुदतीत कर्ज वसूल होईल याबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी बँकेची राहील.
२. संबंधित कारखान्यास शासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय सदर प्रयोजनार्थ अन्य कोणतेही कर्ज उभारता येणार नाही.
३. सदर अर्थसहाय्य देण्यापूर्वी संबंधित कारखान्यांच्या संचालकांची वैयक्तिक व सामुहिक मालमत्ता तारण म्हणून घेण्यात यावी.

०७. उपरोक्त नमूद केलेल्या आर्थिक निकषांची पूर्तता करणाऱ्या सहकारी साखर कारखान्यांना त्यांच्या गाळप क्षमतेनुसार खाली नमूद केलेल्या रक्कमेच्या अल्प/ मध्यम मुदत कर्जासाठी मा.मंत्रिमंडळ उपसमितीने मंत्रिमंडळास स्पष्ट शिफारस करावी.

गाळप क्षमता (TCD)	शासन निर्णय दि. ०९.१०.२०१५ अन्वये कर्ज मर्यादा रु. कोटीत	प्रस्तावित कर्ज मर्यादा रु. कोटीत
१२५० पर्यंत	५.००	१०.००
१२५१ ते २५००	७.००	१४.००
२५०१ ते ३५००	९.००	१८.००
३५०१ ते ५०००	१२.००	२४.००
५००० पेक्षा जास्त	१५.००	३०.००

०८. सदर शासन निर्णय मा. मंत्रिमंडळाच्या दि. १४.१२.२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १२५/२०२०/ व्यय-२, दि. २८.०२.२०२० व अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २२/२०२०/ अर्थबळ/ दि. १५.०२.२०२० अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००३०२१४३८०४०१०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरी करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रशांत र. पिंपळे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा.राज्यपाल महोदय यांचे खाजगी सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री महोदय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेहेता, विधानपरिषद/ विधानसभा यांचे खाजगी सचिव.
७. मा.राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा. सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. सर्व विधान परिषद सदस्य, विधान भवन, मुंबई
- १०.सर्व विधान सभा सदस्य, विधान मंडळ, मुंबई
- ११.अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२.प्रधान सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३.साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (मुळ स्वाक्षरीच्या १० प्रतींसह)
- १४.प्रधान महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
- १५.प्रधान महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा परीक्षा) मुंबई/नागपूर.
- १६.निवड नस्ती (३-स)